

Bedrijvenpark Twente 412
7602 KM Almelo

Huismanstraat 6
6851 GT Huissen

M 06 – 55 47 65 53
a.vanproosdij@grasadvies.nl
www.grasadvies.nl

Natuurtoets vleermuizen Wet natuurbescherming

CPO Wonsick Wijchen

Opdrachtgever: Gemeente Wijchen

Projectcode: GWC00119

Project: Natuurtoets vleermuizen CPO Wonsick Wijchen

Datum: 16-01-2020

Status: Definitief

Auteur: A.S.J. van Proosdij

Gecontroleerd: L.J. de Haan

Colofon

Opdracht

Natuurtoets vleermuizen conform de Wet natuurbescherming.

Opdrachtgever

Gemeente Wijchen
Postbus 9000
6600 HA Wijchen

Uw kenmerk:	Natuurtoets vleermuizen CPO Wonsick Wijchen
Contactpersoon:	Dhr. F. Warrens
Tel:	088 432 7459
Email:	f.warrens@drutenwijchen.nl

Opdrachtnemer

GRAS Advies	
Huismanstraat 6	Bedrijvenpark Twente 412
6851 GT Huissen	7602 KM Almelo

Ons kenmerk:	GWC00119
Datum:	16-01-2020
Versie:	Definitief
Contactpersoon:	de heer A.S.J. van Proosdij

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
1.1 Inleiding	5
1.2 Samenvatting.....	6
1.3 Uitgangspunten	7
1.4 Projectgebied	7
2. Wet natuurbescherming	9
2.1 Natura 2000.....	9
2.2 Natuurnetwerk Nederland	9
2.3 Houtopstanden.....	10
2.4 Soortenbescherming	10
3. Werkwijze	12
4. Locatieonderzoek	12
4.1 Karakteristieken.....	12
4.2 Verblijfplaatsen	12
4.3 Vliegroutes	12
4.4 Foerageergebied.....	13
5. Natuurtoets	13
5.1 Effectenbeoordeling	13
5.2 Wet natuurbescherming	13
6. Conclusies en advies	14
6.1 Aanwezige functies vleermuizen	14
6.2 Natuurtoets	14

6.3	Advies	14
6.4	Zorgplicht.....	14
7.	Bronnen	15
8.	Woordenlijst	16
Bijlage 1	Luchtfoto inclusief projectgrenzen	17
Bijlage 2	Impressie projectgebied	18
Bijlage 3	Quickscanhulp.....	19
Bijlage 4	Stappenplan Ministerie van Economische Zaken	22
Bijlage 5	Plattegrond met waarnemingen	23

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Het projectgebied betreft een braakliggend terrein tussen de Sleedoorweg en de Kelvinstraat te Wijchen. Aan de zuidzijde van het projectgebied, grenzend aan het naastgelegen volkstuinencomplex, bevindt zich een houtsingel met diverse soorten bomen, coniferen en struiken. De eigenaar is voornemens op het terrein woningbouw te realiseren. De bestaande houtsingel wordt gerooid. Op de locatie van de houtsingel wordt een grondwal met nieuwe houtsingel gerealiseerd.

Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen dient rekening gehouden te worden met beschermde diersoorten, waaronder vleermuizen. De Wet natuurbescherming omvat de regelgeving betreffende deze soorten. De Wet natuurbescherming is van kracht sinds januari 2017 en vervangt de drie oude wetten: 'Natuurbeschermingswet 1998', 'Boswet' en 'Flora- en Faunawet'. Doelstelling van de Wet natuurbescherming is bescherming van de biodiversiteit, decentralisatie van verantwoordelijkheden en vereenvoudiging van regelgeving.

Doelstelling rapport

Het doel van dit onderzoek en natuurtoets is het inzichtelijk brengen van de eventuele aanwezigheid van functies in het projectgebied voor vleermuizen en de mogelijke effecten daarop van de voorgenomen ontwikkeling. Dit onderzoek is aanvullend op de reeds eerder uitgevoerde quickscan flora & fauna (Boonk, 2019) en beperkt zich tot de soortgroep vleermuizen. Voor effecten van de voorgenomen ontwikkeling op andere soortgroepen wordt verwezen naar de quickscan (Boonk, 2019).

GRAS Advies

GRAS Advies voert verkennende veldonderzoeken uit volgens de geldende soortprotocollen. De heer Dr. Ir. A.S.J. van Proosdij en de heer L.J. de Haan (MSc) zijn middels opleiding en ervaring als ecooloog bevoegd voor de verrichte werkzaamheden. Daarnaast is het project uitgevoerd volgens het kwaliteitshandboek van GRAS Advies. Het kwaliteit managementsysteem van GRAS Advies is ISO NEN-EN-ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Wijchen, provincie Gelderland

1.2 Samenvatting

Aanwezige functies vleermuizen

Wegens het ontbreken van gebouwen en het ontbreken van bomen met voor vleermuizen geschikte holtes of scheuren is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen op voorhand uitgesloten.

De houtsingels aan de zuidzijde en oostzijde van het projectgebied vormen robuuste, lijnvormige structuren die mogelijk door vleermuizen gebruikt worden als vliegroute. Ook houtsingels en bomenrijen in de directe omgeving van het projectgebied hebben mogelijk een functie als vliegroute.

Het projectgebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Ook enkele terreinen in de directe omgeving van het projectgebied zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen: het aangrenzende volkstuintencomplex, de bermen van de spoorlijn, de grote bosrijke tuin van de woning ten zuidwesten van het projectgebied en de speelweide ten noordoosten van het projectgebied.

Natuurtoets

Van verlies van verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied is geen sprake. Indien de werkzaamheden aan houtsingels aan de zuid- en oostzijde van het projectgebied en te realiseren grondwal met beplanting buiten de voor vleermuizen actieve periode (1 april – 1 december) worden uitgevoerd en in de voor vleermuizen actieve periode geen verlichting wordt toegepast die 's nachts uitstraalt naar de houtsingels en gelet op de aanwezigheid van alternatieve vliegroutes, is van een verlies van essentiële vliegroutes geen sprake. Voor de voorgenomen ontwikkeling is daarom geen ontheffing op de Wet natuurbescherming voor vleermuizen benodigd.

Advies

Geadviseerd wordt deze rapportage toe te voegen bij een aanvraag omgevingsvergunning.

Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

1.3 Uitgangspunten

Als uitgangspunt voor deze rapportage is de inkomende e-mail email van Dhr. J. Loeffen van 15-11-2019 met onderwerp 'CPO Wonsick - offerte aanvraag' en met verwijzing naar de offerte van 18-11-2019.

1.4 Projectgebied

Het projectgebied is gelegen in Wijchen (Afb. 1.3.1). Het is gelegen tussen de Sleedoorweg en de Kelvinstraat, nabij de spoorlijn Nijmegen – Den Bosch en hiervan gescheiden door een volkstuintencomplex (Afb. 1.3.2). Het betreft een braakliggend terrein met aan de zuidzijde van het projectgebied, grenzend aan het naastgelegen volkstuintencomplex, een houtsingel met diverse soorten bomen, coniferen en struiken. De eigenaar is voornemens op het terrein woningbouw te realiseren. De bestaande houtsingel wordt gerooid. Op de locatie van de houtsingel wordt een grondwal met nieuwe houtsingel gerealiseerd. De exacte planning van de uitvoering is nog niet bekend.

Afb. 1.3.1. Ligging van het projectgebied (rood kader).

Afb. 1.3.2. Luchtfoto van het projectgebied (binnen het rode kader) en aangrenzend volkstuinencomplex en spoorlijn ten zuiden van het projectgebied.

2. Wet natuurbescherming

De oude natuurwetgeving met 'de Natuurbeschermingswet 1998' en 'de Flora- en Faunawet' is per januari 2017 veranderd in de Wet natuurbescherming. Hieronder wordt de inhoud van de Wet natuurbescherming toegelicht.

2.1 Natura 2000

De bescherming van de ca. 164 Natura 2000-gebieden in Nederland blijft behouden in de Wet natuurbescherming. In Natura 2000-gebieden zijn de Europese richtlijnen van kracht. De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Nederland telt ruim 160 Natura 2000-gebieden, welke onderdeel uitmaken van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie.

Aanwijzingsprocedure

Natura 2000-gebieden worden formeel aangewezen. Per gebied is er een aanwijzingsdocument gemaakt door het ministerie met daarin:

- Instandhoudingsdoelen; welke doelsoorten en habitats gaat het, en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats;
- Begrenzing; welk areaal is beschermd.

Beheerplannen

Voor ieder gebied moet binnen drie jaar een beheerplan worden vastgesteld. In het beheerplan staat welke natuurwaarden er zijn of deze moeten worden beschermd en/of ontwikkeld. Er staat ook in hoe het gerealiseerd moet worden. Verder wordt er in aangegeven welke externe factoren de instandhoudingsdoelen mogelijk negatief kunnen beïnvloeden. Deze beheerplannen worden vastgesteld door het Rijk of door de Provincie.

Vergunning

Voor de uitvoering van werkzaamheden welke mogelijk schade toebrengen aan een door Natuurbeschermingswet beschermd gebied, geldt dat deze acties in principe verboden zijn. Indien een groter maatschappelijk belang aanwezig is, dient er een vergunningsprocedure te worden doorlopen. Hierbij geldt de volgende regel: *'activiteiten mogen in principe alleen worden uitgevoerd wanneer er geen significante schade aan beschermde natuurwaarde ontstaat'*.

Beschermde Natuurmonumenten

Voorheen waren naast Natura 2000-gebieden ook Beschermde Natuurmonumenten beschermd conform de gebiedsbescherming. De bescherming van Beschermde Natuurmonumenten is vervallen. Provincies kunnen wel besluiten om deze gebieden alsnog te beschermen via het provinciale beleid. De provincie voegt de gebieden toe aan het Natuurnetwerk Nederland of wijst ze aan als bijzonder provinciaal natuurgebied of -landschap.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

Aanvullend op de natuurwetgeving is er natuurbeleid. Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Via de Nota Ruimte is het toetsingskader voor het Natuurnetwerk Nederland geregeld.

In Natuurnetwerk Nederland liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, het Nederlandse deel van de Noordzee en de Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

2.3 Houtopstanden

De Wet natuurbescherming spreekt over een houtopstand indien sprake is van een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen

De Wet natuurbescherming heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 1. wegbeplantingen;
 2. beplantingen langs waterwegen, en
 3. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten (Artikel 4.2).

2.4 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Er is een stappenplan opgesteld door Ministerie van Economische Zaken (Bijlage 4). Met dit stappenplan kan worden bepaald of een ontheffing nodig is of dat er gebruik kan worden gemaakt van een vrijstelling.

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen ligt bij de provincies. Enkel bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk het bevoegd gezag.

Beschermingsregime

De Wet Natuurbescherming kent de onderstaande beschermingsregimes. Elk van deze beschermingsregime kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor een vrijstelling of ontheffing van de verboden.

- Soorten van de Vogelrichtlijn
- Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn
- Andere soorten (bescherming vanuit nationaal oogpunt)

Om te mogen afwijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan de volgende criteria zijn voldaan.

- Er mag worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is
- Tegenover de afwijking van het verbod moet een in de wet genoemd belang staan (bijv. volksgezondheid of openbare veiligheid)
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van een soort

De verbodsbepalingen voor Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn gericht op bescherming van de individuen van de soorten. De verbodsbepalingen mogen enkel overtreden worden met een ontheffing (het 'nee, tenzij-principe'). Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt niet gekeken naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort.

Zorgplicht

Iedereen dient voldoende rekening te houden met in het wild levende dieren en planten en de directe leefomgeving. "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

In veel gevallen is er geen ontheffing nodig, maar kan er gebruik worden gemaakt van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod. Er zijn diverse vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Bekende voorbeelden van vrijstellingen zijn onder meer het toepassen van de gedragscode of wanneer de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van een Programmatische Aanpak of een Provinciale verordening.

Verbodsbepalingen

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Vogelrichtlijn, artikel 3.1**

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De verbodsbepalingen betreffende **beschermde soorten Habitatrichtlijn, artikel 3.2**

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De verbodsbepalingen **betreffende andere soorten, artikel 3.3**

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Gedragscodes

In de Wet natuurbescherming is de mogelijkheid opgenomen om een vrijstelling te verkrijgen indien wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode (art 3.31). In de mogelijkheid die de wet biedt, wordt ook aangegeven dat er met betrekking tot de Europees beschermde soorten een gedragscode kan worden goedgekeurd voor ruimtelijke ontwikkelingen (naast beheer en onderhoud, waarvoor in de Flora- en Faunawet reeds een vrijstelling gold als werd gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode). Hoewel de mogelijkheid wel wordt geboden, zijn er bij het opstellen van het stappenplan nog géén gedragscodes goedgekeurd voor de nieuwe beschermde soorten of voor de Europees beschermde soorten voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hier dient rekening mee te worden gehouden bij de bepaling of een gedragscode van toepassing is voor de type ingreep en de voorkomende beschermde soorten.

3. Werkwijze

Ten behoeve van deze natuurtoets vleermuizen is onderzocht of de voorgenomen ruimtelijke ingrepen mogelijk een negatief effect hebben op beschermde vleermuizen. Hiertoe is een locatieonderzoek uitgevoerd en is gebruik gemaakt van bekende natuurinformatie (bijlage 3. Quickscanhulp).

4. Locatieonderzoek

4.1 Karakteristieken

Tijdens het locatieonderzoek zijn in het projectgebied verschillende elementen aangetroffen (Tabel 6.1.1.). De foto's in bijlage 3 geven een impressie van de situatie ter plaatse.

Controleur	A.S.J. van Proosdij
Datum	18-11-2019
Dagdeel	Middag
Weer	Buien, 6 °C, NW wind, 2 Bft

Tabel 6.1.1. Aangetroffen elementen.

Elementen	Aanwezig	Omschrijving
Gebouwen	Nee	-
Water	Nee	-
Houtachtige vegetatie	Ja	Diverse bomen, coniferen en struiken
Kruidachtige vegetatie	Ja	Grasveld, regelmatig gemaaid; wegberm, regelmatig gemaaid
Moeras en verlandingszone	Nee	-
Agrarisch gebied	Nee	-
Werken	Nee	-
Erf / tuin / privé	Nee	-
Bestrating / verharding	Nee	-

4.2 Verblijfplaatsen

In het projectgebied bevinden zich geen gebouwen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouw-bewonende soorten vleermuizen is derhalve op voorhand uitgesloten. In het projectgebied bevinden zich meerdere bomen. Geen van deze bomen bevat scheuren of holtes die groot genoeg en geschikt zijn als verblijfplaats voor boombewonende soorten vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten vleermuizen is derhalve op voorhand uitgesloten.

4.3 Vliegroutes

De houtsingels aan de zuidzijde en oostzijde van het projectgebied en de houtsingels en bomenrijen langs de spoorlijn ten zuiden van het projectgebied en langs de Sleedoornweg en Vijverlaan ten westen en zuidwesten van het projectgebied vormen robuuste, lijnvormige structuren die door vleermuizen gebruikt kunnen worden om vanuit hun verblijfplaatsen elders de geschikte foerageergebieden (zie 4.3.) in het projectgebied en directe omgeving te bereiken en vice versa (zie Bijlage 2, foto-impressie). Of deze groenstructuren daadwerkelijk gebruikt worden door vleermuizen is op basis van 1 locatiebezoek niet vast te stellen en kan desgewenst nader onderzocht worden. Een functie als vliegroute voor vleermuizen van een of meer van deze groenstructuren is aannemelijk.

4.4 Foerageergebied

Het projectgebied is gezien de huidige begroeiing met diverse grassoorten en kruiden geschikt als foerageergebied voor vleermuizen (zie Bijlage 2, foto-impressie). Ook enkele terreinen in de directe omgeving van het projectgebied zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen: het aangrenzende volkstuinencomplex ten zuiden van het projectgebied, de bermen van de spoorlijn, de grote bosrijke tuin van de woning ten zuidwesten van het projectgebied en de speelweide ten noordoosten van het projectgebied.

5. Natuurtoets

5.1 Effectenbeoordeling

Van verlies van verblijfplaatsen is geen sprake wegens het ontbreken van verblijfplaatsen.

Onderzocht is of er mogelijk sprake is van verlies van vliegroutes indien de houtsingel aan de zuidzijde van het projectgebied en de houtsingel aan de oostzijde van het projectgebied worden verwijderd. Deze houtsingels worden verwijderd en op deze locatie wordt een grondwal gerealiseerd met daarop een nieuwe houtsingel. In de toekomstige situatie is een eventuele functie als vliegroute voor vleermuizen gewaarborgd door de aanwezigheid van de nieuwe, beplante grondwal. Indien rooien van de bestaande bomen, coniferen en struiken, aanleg van de grondwal en nieuwe aanplant uitgevoerd wordt buiten de actieve periode van vleermuizen (1 april – 1 december) en in de voor vleermuizen actieve periode geen verlichting wordt toegepast die 's nachts uitstraalt naar de houtsingels, is van verlies van eventuele functie als vliegroute tijdens de aanlegfase geen sprake. Daarnaast bieden de andere aanwezige houtsingels voldoende alternatieve vliegroutes. Van een verlies van essentiële vliegroutes is derhalve geen sprake wegens de aanwezigheid van alternatieve vliegroutes in de directe omgeving en wegens het behoud van functie van vliegroute door de realisatie van de beplante grondwal.

Onderzocht is of er sprake is van verlies van essentieel foerageergebied indien de woningen gerealiseerd worden in het nu braakliggende projectgebied. In de beoogde toekomstige situatie bieden de tuinen en openbare groenstructuren van het projectgebied foerageermogelijkheden voor vleermuizen die qua omvang en kwaliteit vergelijkbaar zijn met de huidige functie van het projectgebied als foerageergebied. Tijdens de aanlegfase is het gebied mogelijk tijdelijk minder geschikt als foerageergebied. Gelet op de ruime aanwezigheid van kwalitatief hoogwaardig, alternatief foerageergebied in de directe omgeving van het projectgebied, is van verlies van essentieel foerageergebied geen sprake.

5.2 Wet natuurbescherming

Van verlies van verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied is geen sprake. Indien de werkzaamheden aan houtsingels aan de zuid- en oostzijde van het projectgebied en te realiseren grondwal met beplanting buiten de voor vleermuizen actieve periode (1 april – 1 december) worden uitgevoerd en in de voor vleermuizen actieve periode geen verlichting wordt toegepast die 's nachts uitstraalt naar de houtsingels en gelet op de aanwezigheid van alternatieve vliegroutes, is van een verlies van essentiële vliegroutes geen sprake. Voor de voorgenomen ontwikkeling is daarom geen ontheffing op de Wet natuurbescherming voor vleermuizen benodigd.

6. Conclusies en advies

6.1 Aanwezige functies vleermuizen

Wegens het ontbreken van gebouwen en het ontbreken van bomen met voor vleermuizen geschikte holtes of scheuren is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen op voorhand uitgesloten.

De houtsingels aan de zuidzijde en oostzijde van het projectgebied vormen robuuste, lijnvormige structuren die mogelijk door vleermuizen gebruikt worden als vliegroute. Ook houtsingels en bomenrijen in de directe omgeving van het projectgebied hebben mogelijk een functie als vliegroute.

Het projectgebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Ook enkele terreinen in de directe omgeving van het projectgebied zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen: het aangrenzende volkstuinencomplex, de bermen van de spoorlijn, de grote bosrijke tuin van de woning ten zuidwesten van het projectgebied en de speelweide ten noordoosten van het projectgebied.

6.2 Natuurtoets

Van verlies van verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied is geen sprake. Indien de werkzaamheden aan houtsingels aan de zuid- en oostzijde van het projectgebied en te realiseren grondwal met beplanting buiten de voor vleermuizen actieve periode (1 april – 1 december) worden uitgevoerd en in de voor vleermuizen actieve periode geen verlichting wordt toegepast die 's nachts uitstraalt naar de houtsingels en gelet op de aanwezigheid van alternatieve vliegroutes, is van een verlies van essentiële vliegroutes geen sprake. Voor de voorgenomen ontwikkeling is daarom geen ontheffing op de Wet natuurbescherming voor vleermuizen benodigd.

6.3 Advies

Geadviseerd wordt deze rapportage toe te voegen bij een aanvraag omgevingsvergunning.

6.4 Zorgplicht

De aannemer behoudt te allen tijde zijn of haar zorgplicht: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a. voorkomen, b. beperken en c. ongedaan maken van schadelijke handelingen voor de natuur."

7. Bronnen

Rapporten

- Boonk, F., Rapportage quickscan flora en fauna Kelvinstraat te Wijchen, Econsultancy, 19-09-2019.

Internet

- <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-10-01>

De Wet natuurbescherming met de onderdelen Natura 2000-gebieden, Houtopstanden en Soorten inclusief de beschermingsregimes Habitatrictlijnsoorten, Vogelrichtlijnsoorten en Andere soorten.
Geraadpleegd op 15-01-2020

- <http://www.synbiosys.alterra.nl>

Onderzoeksinstituut Alterra draagt door deskundig en onafhankelijk onderzoek bij aan het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige en duurzame groene leefomgeving.
Geraadpleegd op 15-01-2020

- <http://kadviewer.map5.nl>

Kadviewer is een online kaartendienst waarmee geografische locaties opgezocht kunnen worden.
Geraadpleegd op 15-01-2020

- <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/>

Provinciale verordening m.b.t. de Wet natuurbescherming en vrijgestelde soorten.
Geraadpleegd op 15-01-2020

- <http://www.regelink.net>

Regelink is een kenniscentrum met betrekking tot de beschermde soorten in de Wet natuurbescherming.
Geraadpleegd op 15-01-2020

- <https://app.quickscanhulp.nl/>

Quickscanhulp genereert een lijst van waargenomen beschermde soorten met de minimale afstandsklasse tot het projectgebied.
NDF - quickscanhulp.nl 15-01-2020 14:38:28 (afstand tot projectgebied 0-10 km)

- <https://www.waarneming.nl>

Database van voorkomen van flora- en fauna in Nederland.
Geraadpleegd op 15-01-2020

- <https://www.vleermuis.net>

Vleermuis.net is een kenniswebsite met informatie over het Vleermuisprotocol.
Geraadpleegd op 15-01-2020

8. Woordenlijst

Geldigheid

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: *“Onderzoeksgegevens hebben een beperkte geldigheidstermijn. Voor vogels en soorten genoemd op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn hanteren we daarom een geldigheidstermijn van maximaal 3 jaar. Voor soorten genoemd op de bijlage bij de wet natuurbescherming is deze periode 5 jaar.”*

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in de aanleiding van het onderzoek. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Zorgplicht

“De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

In de praktijk betekent dit:

1. *Voorkomen* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
2. *Beperken* dat er schade wordt toegebracht aan flora en fauna
3. *Ongedaan maken* van toegebrachte schade

Een voorbeeld van invulling geven aan de zorgplicht:

- Bij het kappen van bomen controleren op mogelijke broedgevallen buiten het broedseizoen om.

Passende gedragscode

Een gedragscode is een ontheffing voor de beschreven maatregelen in bepaalde werken. De gedragscode geeft invulling aan de zorgplicht en het zorgvuldig handelen. Er zijn diverse gedragscodes, afhankelijk van het type werk: besteding beheer en onderhoud of ruimtelijke ingrepen.

Gedragscode worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, en hebben een geldigheidsduur van 5 jaar. Vervolgens dienen deze opnieuw goedgekeurd te worden.

***De Gedragscode dient nog te worden herschreven / aangepast t.o.v. de Wet natuurbescherming 2017.*

Bijlage 1 Luchtfoto inclusief projectgrenzen

Projectgebied met grenzen (rode lijnen).

Bijlage 2 Impressie projectgebied

Bijlage 3 Quickscanhulp

NDDF - quickscanhulp.nl 15-01-2020 14:38:28 (afstand tot projectgebied 0-10 km)

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Bastaardkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Vuursalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
grote vos	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
iepenpage	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Dreps	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Glad biggenkruid	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Grote leeuwenklauw	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Korensla	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Wilde ridderspoor	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Aardmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Vos	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Zandhagedis	Reptielen	wnb-hrl	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km

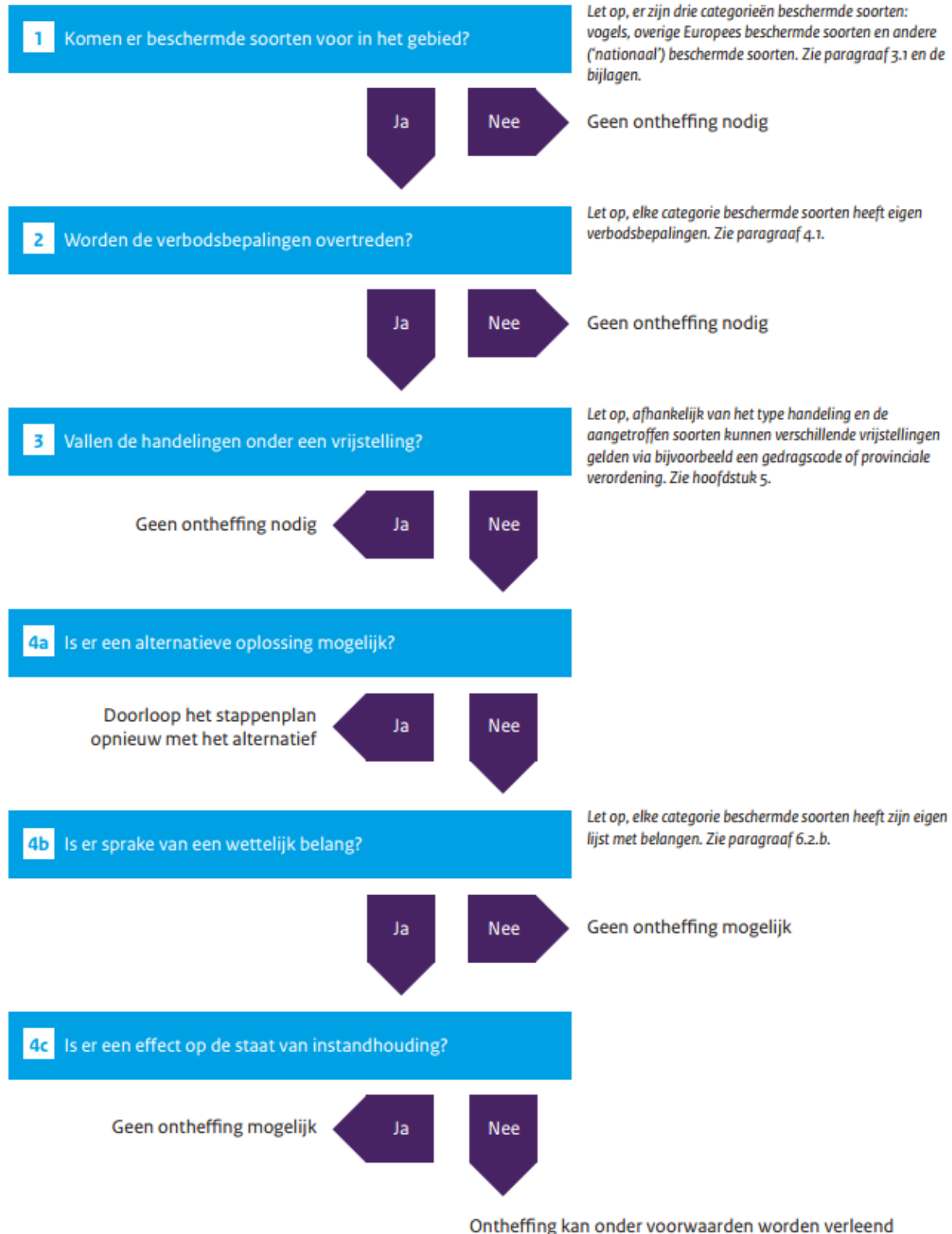
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Beekrombout	Insecten - Libellen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Akkerboterbloem	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Akkerogentroost	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Getande veldsla	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Groot spiegelklokje	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Kluwenklokje	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Naakte lathyrus	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Naaldenkervel	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Ruw parelzaad	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Wolfskers	Vaatplanten	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Woelrat	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Knoflookpad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Drijvende waterweegbree	Vaatplanten	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Meerkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	5 - 10 km
bruine eikenpage	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
grote weerschijnvlinder	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
kleine ijsvogelvlinder	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
sleedoornpage	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Vliegend hert	Insecten - Kevers	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Bosbeekjuffer	Insecten - Libellen	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Hazelworm	Reptielen	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Ringslang	Reptielen	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Knolspirea	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Schubvaren	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Wilde averuit	Vaatplanten	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	5 - 10 km

Damhert	Zoogdieren	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Wild zwijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	5 - 10 km
Rivierrombout	Insecten - Libellen	wnb-hrl	5 - 10 km
Gladde slang	Reptielen	wnb-hrl	5 - 10 km
Muurhagedis	Reptielen	wnb-hrl	5 - 10 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Otter	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Oehoe	Vogels	wnb-vrl	5 - 10 km

Bijlage 4 Stappenplan Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 5 Plattegrond met waarnemingen

Ligging van geschikt foerageergebied (blauwe vlakken) en mogelijke vliegroutes (rode pijlen) voor vleermuizen in het projectgebied (rood kader) en directe omgeving.